

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”

**FAKULTETI I BUJQËSISË DHE VETERINARISË
DEPARTAMENTI MBROJTJA EBIMËVE
PROGRAMI MBROJTJA EBIMËVE-FITOMEDICINË**

PUNIMI IDIPLOMËS MASTER

Ndikimi i tipeve të tokës në përhapjen e barojave në kulturën e grurit në lokalitetin e Klinës

Mentori:
Prof. Ass. Muhamet Zogaj

Kandidati-ja:
Bsc. Brikena Salihu

Prishtinë, Nëntor 2022

Abstrakti

Gruri është një kulturë e kultivuar gjerësisht dhe vie menjëherë pas misrit dhe orizit, fara e të cilit është një kokërr që përdoret në të gjithë botën si ushqim bazë. Andaj qëllimi kryesor i këtij punimi është të shikohet ndikimi i tipeve të tokës në përhapjen e barojave të padëshiruara në kulturën e grurit.

Hulumtimet janë kryer në tre tipe të tokave bujqësore (të përcaktuar përmes hartës pedologjike të Kosovë për komunën e Klinës) të mbjella me grur në lokalitetin e Klinës. Hulumtimet janë kryer sipas metodës së Braun-Blanquet-scale ku madhësia e sipërfaqes së hulumtuar ka qenë $5 \times 5 = 25 \text{ m}^2$. Gjithsejtë janë kryer 30 rievime, përkatësisht nga 10 rievime për secilin tip të tokës, gjatë vegetacionit të grurit. Në të njëjtën kohë dhe në të njëjtin vend janë marrë edhe mostrat mesatare të dheut sipas metodave të rastit duke përdorur sondën e dorës. Thellësia e marrjes së mostrave ka qenë në zonën e lëvrimit, përkatësisht 0 – 30 cm.

Në lokalitetin e Klinës baroja më e përhapur në tre tipet e tokës ka qenë *Consolidaregalise* cila është paraqit me një përqindje >20%, e cila përcillet me baroja të tjera më pak të përhapura dhe me një llojllojshmëri mjaft të madhe të barojave të padëshiruara me gjithsej 40 lloje të paraqitura në të tri tipet e tokës në komunën e Klinës. Nga numri total kemi determinuar 4 lloje të barojave gjethengushta dhe 36 lloje të barojave gjethegjera ndërsa prej tyre 17 lloje kanë qenë shumëvjeqare dhe 23 një vjeqare. Pas perpunimit të të dhënave me PC-ORD është konstatuar se nuk ka pasur korrelacion apo lidhshmëri në mes të llojeve të barojave dhe tipit të tokave në komunën e Klinës. Megjithatë rezultatet e PC-ORD kanë treguar një lidhshmëri apo korrelacion në mes tipit të tokës dhe pranisë së materies organike, përkatësisht në tokat Fluvisol.

Fjalët kyçe : Toka, barojat, gruri, lokaliteti i Klinës

Abstract

Wheat is a widely cultivated crop and comes just after corn and rice, the seed of which is a grain used all over the world as a staple food.

Therefore, the main purpose of this paper is: The influence of soil types on the spread of unwanted weeds in wheat culture.

The parameters that were investigated in the soil samples are: organic matter, pH of the soil, easily available phosphorus and potassium, easily available calcium and magnesium.

The parameters that were researched during the relief: Types of unwanted weeds in wheat during vegetation, broad-leaved, grass weeds, annual and perennial weeds, the number and types of weeds.

The research was carried out according to the Braun-Blanquet scale method where the size of the researched surface was $5 \times 5 = 25 \text{ m}^2$. In total, 30 surveys were carried out, respectively from 10 surveys per soil type, during the wheat vegetation. At the same time and in the same place, average soil samples were also taken according to random methods using a hand probe. The sampling depth was in the plowing area, respectively 0-30 cm.

In the locality of Klina, the most common weed in the three types of soil was *Consolidaregalis*, which was present in each type of soil with a percentage of $>20\%$, which is followed by other less widespread weeds and with a fairly high diversity. A large number of weeds with a total of 40 species presented in the three soil types in the municipality of Klina. From the total number, we determined 4 types of grasses weeds and 36 types of broad-leaved weeds, while 17 species were perennial and 23 were annual. After processing the data with PC-ORD, it was found that there was no correlation or connection between the types of pastures and the type of land in the municipality of Klina. However, the results of PC-ORD have shown a connection or correlation between soil type and the presence of organic matter, respectively in Fluvisol soils.

Keywords: Land, grasses, wheat, Klina locality